

**ВОЛИНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА:

ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ІННОВАЦІЇ

Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції

ЛУЦЬК

26 вересня 2022 року

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

**ДОШКІЛЬНА ОСВІТА:
ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ІННОВАЦІЇ**

Матеріали
V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
(26 вересня 2022 року)

Луцьк – 2022

УДК 373.2(082)

Д 71

Рекомендовано до друку Вченою радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 12 від 29.09.2022 року)

У Збірнику представлено Матеріали виступів учасників V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Дошкільна освіта: теорія, методика, інновації».

Матеріали подано в авторській редакції.

Наукова рада:

Алендарь Н. І., кандидат педагогічних наук, доцент; Антонюк В. З. кандидат педагогічних наук, доцент; Бартків О. С., кандидат педагогічних наук, доцент; Дурманенко О. Л., кандидат педагогічних наук, доцент; Ємчик О. Г., кандидат педагогічних наук, доцент; Заремба Л. В., кандидат педагогічних наук, доцент (відповідальна за випуск); Здіховський А. М. старший викладач; Мельник І. М., кандидат педагогічних наук, доцент; Семенов О. С., доктор педагогічних наук, професор (голова); Семенова Н. І., кандидат педагогічних наук, доцент; Смолюк І. О., доктор педагогічних наук, професор; Смолюк С. В., кандидат педагогічних наук, доцент; Томашевська І. П., кандидат педагогічних наук, професор; Удот В. Ф. старший викладач; Фенко М. Я., кандидат філологічних наук, доцент.

Технічний редактор: Богдан І. О.

Рецензенти:

Гавриш Н. В., доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник лабораторії дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Андрющенко Т. К., доктор педагогічних наук, професор, Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

Улюкаєва І. Г., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти Бердянського державного педагогічного університету

© Волинський національний університет імені Лесі Українки
© Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
© Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

Мороз-Рекотова Леся
кандидат педагогічних наук, доцент Бердянського державного педагогічного університету

«БЛОГЕР-БАТЛ» ЯК ФОРМА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Організація та керівництво самостійної навчально-пізнавальної роботи здобувачів в умовах змішаної форми навчання постає однією з актуальних проблем сучасної педагогічної теорії та практики вищої школи. Окремі аспекти цього напрямку вимагають посиленої уваги для ефективності упровадження цього виду навчальної діяльності майбутнього фахівця.

Вивченням різних аспектів самостійної роботи здобувачів займалось широке коло дослідників. Про значення цього виду роботи зазначали педагогічні класики (Ф.-А. Дістервег, Я. Коменський, Ж.-Ж. Руссо, Й. Песталоцці, К. Ушинський). Проблеми організації самостійної навчальної діяльності у контексті вимог Болонського процесу вивчали А. Алексюк, Б. Бокуть, І. Зязюн, Л. Кондрашова, В. Кремень, Н. Кузьміна, Н. Ничкало та інші. Особливості організації самостійної роботи майбутніх фахівців крізь призму спроможності у своїй професійній діяльності до самоактуалізації, самореалізації, самоефективності й самовдосконалення розкрито у працях В. Буряка, Н. Волкової, В. Гриньової, Н. Гузій, П. Гусака, О. Малихіна, О. Мороза, Л. Нечепоренко, А. Радченко, П. Щербаня та інших учених. Все більше уваги приділяють цьому напрямку дослідники й останні роки (Н. Васиньова, О. Грибок, Л. Заставнюк, О. Кравчук, І. Семенишина, К. Стебльова, М. Швед, С. Фурманюк, Ж. Чернякова, Г. Циммерман, К. Ярославцева та інші).

Проблема організації самостійної роботи здобувачів у закладі вищої освіти не нова, проте актуальна. У зарубіжній літературі трактування поняття «самостійна робота» витікає з її різних аспектів. У Німеччині самостійну роботу розуміють як «опосередковане навчання», тобто роботу, яка здійснюється під опосередкованим керівництвом викладача. В Австрії,

Швейцарії використовують термін «тиха робота», що засвідчує індивідуалізацію цього процесу; у Франції та Великобританії зустрічаємо термін «індивідуальна робота», а в США – «незалежне навчання».

Як зазначає О. Кравчук, у сучасній вітчизняній дидактиці самостійну роботу здобувачів вищої освіти розглядають, з одного боку, як вид навчальної праці, який здійснюється без безпосереднього втручання викладача, але під його керівництвом, а з іншого – як засіб залучення здобувачів до самостійного оволодіння методами самостійної пізнавальної діяльності й розвитку інтелектуальних потенційних можливостей кожної особистості. Останнього, як наголошує дослідниця, можна досягти лише за умови організації і реалізації самостійної роботи в освітньому процесі як цілісної системи, що пронизує всі етапи навчання в закладі вищої освіти [2].

Самостійна робота здобувача вищої освіти – це обов'язковий складник його навчальної діяльності. Відомий дослідник цієї проблеми В. Буряк визнає самостійну роботу вищою формою навчальної діяльності [1, с. 49].

Зміст самостійної роботи здобувачів з конкретної дисципліни визначається навчальною та робочою програмами. Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах. Важливу роль у вивченні навчальної дисципліни відіграють раціональні засоби: методи організації самостійної роботи, умови праці, режим дня, техніка праці, тощо.

Плануючи зміст та форми самостійної роботи, необхідно спиратися на мету, яку цей вид діяльності передбачає та завдання. До перших належить таке: розвиток творчих здібностей та активізацій розумової діяльності здобувачів; формування в них потреби безперервного самостійного поповнення знань; здобуття глибокої системи знань як ознаки їх міцності; самостійна робота – як результат морально-вольових зусиль. До завдань відносять наступне: навчити здобувачів самостійно працювати з інформаційними джерелами; творчо сприймати навчальний матеріал і його осмислювати; набути навички щоденної

самостійної роботи в одержанні та узагальненні знань, вмінь та інше. Залежно від особливостей дисциплін викладач може давати різні види завдань самостійної роботи.

В умовах змішаного (у зв'язку з карантинними обмеженнями через пандемію COVID-19) та дистанційного (через бойові дії й тимчасову окупацію території окремих областей України) навчання актуальності набувають питання перегляду форм організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, зокрема в Бердянському державному педагогічному університеті. Так, однією з ефективних форм виявилася групова взаємодія здобувачів з підготовки до участі у «блогер-батлі». Мета цієї форми роботи: поглиблення інтересу та мотивації до критичного та детального опрацювання першоджерел інформації, що транслюється майбутніми фахівцями серед будь-якої спільноти. Ця форма дозволяє як індивідуальну роботу, так і групову (2-3 особи) взаємодію за допомогою гаджетів (смартфон, планшет, ноутбук) та за наявності інтернет-з'єднання.

Опишемо суть пропонованої форми. На початковому етапі – підготовчому – відбувається об'єднання здобувачів у групи (але дозволяється й індивідуальне виконання); далі вони вивчають матеріал, винесений на самостійне опрацювання, аналізують, виокремлюють головне, прописують тези для озвучення; розробляють сценарій відеоролика, розподіляють ролі (блогер, оператор, монтажер, звукооператор, тощо); знімають відеоролик, готують його до презентації (монтують, озвучують за потреби, додають прев'ю, тощо); подають викладачу в зазначений дедлайн.

Другий етап – власне «блогер-батл». Відзняті здобувачами відеоролики викладач розміщує на доступній для перегляду платформі (YouTube, Facebook, Instagram, тощо), залежно від того де у викладача більше охоплення аудиторії професійного спрямування. Упродовж певної кількості днів відбувається голосування (оптимально – 3 дні), під час якого підписники та друзі викладача висловлюють своє ставлення до кожного відеоролика шляхом вподобайок, сердечок, коментарів та репостів. В останній день голосування свою думку

висловлюють фахівці-практики (за можливості), шляхом оцінювання за визначеною шкалою балів та критеріями. За результатами голосування визначається переможець, який отримує нагороду (приз).

Проілюструємо. Щороку в Бердянському державному педагогічному університеті проходять «Дні науки», до яких активно залучають здобувачів вищої освіти всіх курсів. Так, 2021 року здобувачам 3 курсу було запропоновано взяти участь у нетрадиційній формі – «блогер-батлі» з теми «Інновації в навчанні дошкільників грамоти» в рамках вивчення навчальної дисципліни «Навчання грамоти в закладі дошкільної освіти». Мета для здобувачів: записати двохвилинний відеоролик про одну із технологій (підходів) до навчання дошкільників грамоти; розкрити переваги й недоліки технології (підходу); цікаво подати матеріал.

Отримавши завдання, майбутні вихователі упродовж місяця готувались до днів науки, коли мав відбутися батл. На певних етапах вони потребували додаткових роз'яснень (тривалість відеоролика, на чому краще сфокусуватися, чи можна комусь не бути «в кадрі», тощо). На момент дедлайну було подано 5 відеороликів. Викладачем було розміщено оголошення на своєму профілі у Facebook [3] про початок «блогер-батлу» й закликом підписників та друзів взяти активну участь у голосуванні. Далі там же було розміщено всі подані відеоролики з хештегом #дні_науки_бдпу_2021. Для підтримання інтересу аудиторії і самих учасників до процесу, який відбувався дистанційно, щовечора викладач дисципліни викладала короткі відеозвернення до учасників та підписників. В останній день до голосування було долучено трьох фахівців – вихователів-методистів закладів дошкільної освіти м. Бердянська, які виставили свої оцінки за 5-бальною шкалою за визначеними організатором критеріями. По завершенню голосування, на основі підрахованих балів було визначено переможців. Для вручення нагороди – авторського посібника з автографом – було організовано міні-зустріч, на якій здобувачі ділилися враженнями від участі в батлі. Зазначимо, що попри певний примус з боку викладача на самому початку, всі учасники висловили бажання брати участь у подібних заходах і

надалі, що свідчить про ефективність цієї форми роботи в закладі вищої освіти в умовах змішаного (дистанційного) навчання.

Отже, самостійна робота здобувача вищої освіти – це частина освітнього процесу, яка проходить під керівництвом викладача. Нетрадиційні форми організації самостійної роботи спонукають до активності, самостійності та застосування творчих здібностей здобувачів, зокрема спеціальності 012 Дошкільна освіта, і є необхідним атрибутом життєвої позиції майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Буряк В. К. Самостійна робота як вид навчальної діяльності школяра. *Рідна школа*. 2001. № 9. С. 49–51.

2. Кравчук О. М. Сутність самостійної роботи студентів. URL https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/4087/1/Kravchuck%2520O.M..pdf&ved=2ahUKE:wjBvcnZvaD4AhXSpIkENTOtBFAQFnoECAwQAQ&usg=AOvVaw0LbUm6eDp3ChhyLiz_Ntqn

3. Особистий профіль Facebook. Леся Мороз-Рекотова. URL: <https://m.facebook.com/100005081499389/>

Омеляненко Алла

кандидат педагогічних наук, доцент Бердянського державного педагогічного університету

СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ РОЗВИТКУ РИТОРИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Риторична освіченість необхідна людині у кожній професії, оскільки вміння оперативно, вмотивовано та якісно керувати своєю мисленнєво-мовленнєвою діяльністю, як правило, надає людині чимало можливостей максимально повно реалізовувати себе, бути інтелектуально чесною, критичною й самокритичною, толерантною до інших співрозмовників та їхніх ідей, пропозицій, рекомендацій, думок, а також виявляти творчі здібності в обраній спеціальності, усвідомити секрети організації мисленнєво-мовленнєвої діяльності, посилити знаннями комунікативну інтуїцію і, нарешті, досягти вершин свого освітнього й професійного потенціалу.